OBSAH.

Strana

Pojem a roztřídění chemického rozboru. Chemické reakce 1

Základy chemického rozboru.

Kyseliny, zásady, soli 5
Elektrolytická dissociace. Elektrolysa 7
Hydrolysa 11
Reakce jednosměrné a zvratné 14
Neutralisace kyselin a zásad 16
Síla kyselin a zásad 18
Rychlost reakce. Zákon Guldberg-Waageův o působnosti hmoty. . . 21
Chemická rovnováha 23
Součin rozpustnosti 24
Snižování a zvyšování rozpustnosti 26
Vylučování a rozpouštění sraženin 27
Elektrolyty amfoterní 30
Soli podvojné a komplexní 31
Oxydace a redukce 34
Oxydace 35
Redukce 38
Kolloidy 41
Pomůcky k chemickému rozboru 42
Činidla (reagencie) k chemickému rozboru 50

A. Reakce látek za sucha (v žáru).

1. Zahřívání v trubičce 54
2. Zkouška perličkami 56
3. Zkoušky na uhlí 59
4. Žíhání s kobaltovou solucí 61
5. Žíhání v plameni 61

B. Reakce za mokra.

Kationy a jich soli 63

Skupina V. 64

Draslík 64
Sodík 68
Ammonium 69
Lithium 71
Hořčík 72

Dělení kationů skupiny páté 74

a) Hořčík jest obsažen, ammonium není obsaženo 75
b) Hořčík i ammonium jsou obsaženy 75
c) Hořčík není obsažen, ammonium jest obsaženo 76
d) Zkouška na lithium 76

Skupina IV. 76

Vápník 77

Strana

Strontium 80
Baryum 81
Dělení kationů skupiny čtvrté 84
I. Baryum není přítomno 85
II. Baryum jest přítomno 85
Dělení vápníku, stroncia a barya lihem 86
Dělení kationů čtvrté a páté skupiny 87
Skupina III. 88
Hliník 89
Chrom 94
Železo 96
I. Soli železnaté 96
II. Soli železité 100
Mangan 103
Zinek 106
Kobalt 109
Nikl 113
Dělení kationů třetí skupiny 117
1. Roztok neobsahuje kyseliny fosforečné ani kyseliny šťavel é 118
2. Roztok obsahuje kyselinu fosforečnou 123
3. Roztok obsahuje kyselinu šťavelovou 124
4. Roztok obsahuje kyselinu šťavelovou a kyselinu fosforečnou 125
5. Roztok obsahuje kyselinu vinnou nebo kyselinu citronovou 125
Dělení kationů skupiny třetí, čtvrté a páté 126
1. Roztok neobsahuje kyseliny fosforečné 126
2. Roztok obsahuje kyselinu fosforečnou 126
3. Roztok obsahuje kyselinu šťavelovou 126
4. Roztok obsahuje kyselinu fosforečnou i kyselinu šťavelovou 127
5. Roztok obsahuje kyselinu vinnou nebo kyselinu citronovou 127
Skupina II. 127
Arsen 128
1. Arsenitany 129
2. Arseničnany 132
Antimon 138
1. Soli antimonité 138
2. Antimoničnany 141
Cín 143
1. Soli cínaté 144
2. Soli ciničité 146
Dělení kationů skupiny druhé 148
Způsob I. 148
Způsob II. 150
Dělení kationů skupiny druhé od kationů skupiny třetí, čtvrté a páté . . 151
Skupina I. 152
Stříbro 152
Olovo 156
Rtuť 159
1. Soli rtuťné 159
2. Soli rtuťnaté 161
Měď 162
Kadmium 165
Vismut 166

Strana

Dělení kationů skupiny prvé 169
Způsob I. 170
Způsob II. 171
Přehled dělení jednotlivých skupin kationů 172
Dělení kationů všech pěti skupin 173
Aniony a jim příslušné kyseliny 177
Skupina I. 177
Sírany 178
Siřičitany 179
Sirnatany 181
Fosforečnany 183
Metafosforečnany 186
Pyrofosforečnany 186
Fosforitany 187
Bóritany 188
Fluoridy 190
Fluorokřemičitany 191
Křemičitany 192
Uhličitany 193
Bromičnany 195
Jodičnany 195
Chromany a dvojchromany 196
Skupina II. 198
Chloridy 198
Bromidy 201
Jodidy 202
Kyanidy 204
Ferrokyanidy 207
Ferrikyanidy 208
Sulfokyanidy (rhodanidy) 209
Sirníky 210
Dusitany 212
Chlornany 214
Skupina III. 215
Dusičnany 216
Chlorečnany 220
Chloristany (perchloráty) 221
Manganistany 222
Určování anionů a jim příslušných kyselin ve směsi 223
Postup při skupině I. 226
Postup ve skupině II. 228
Postup při skupině III. 231
Soustavné určování látek 232
1. Látka je tuhá a nekovová 233
2. Látka jest kov nebo slitina 238
3. Látka jest tekutinou 240
Zkouška na alkalie 241
Rozbor křemičitanů 241
a) Křemičitany ve vodě nerozpustné, rozložitelné kyselinami . . 242
b) Křemičitany ve vodě nerozpustné, nerozložitelné kyselinami 243
1. Rozklad křemičitanů tavením se sodou 243
2. Rozklad křemičitanů fluorovodíkem 244

Strana

Rozklad fluoridů a fluorokřemičitanů kyselinou sírovou 244
Přehled určování a dělení kationů všech skupin 246
Určování kationů skupiny I. 248
Určování kationů skupiny II. 250
Určování kationů skupiny III. 251
Určování kationů skupiny IV. 253
Určování kationů skupiny V. 254
Přehled určování kyselin 255
Skupina I. 255
Skupina II. 258
Skupina III. 260

Vzácnější elementy.

Skupina V. 261
Césium a rubidium 261
Skupina III. 262
Uran 262
Beryllium 263
Yttrium 264
Erbium 264
Cer 265
Lanthan 266
Praseodym a neodym 266
Titan 267
Soli titaničité 267
Zirkon 268
Thorium 270
Vanadium 271
Niob 271
Tantal 272
Indium 272
Thallium 273
Skupina II. 273
Platina 273
Iridium 275
Zlato 275
Molybdén 277
Wolfram 278
Selen 279
1. Seleničitany 279
2. Selenany 280
Tellur 280
1. Telluričitany 280
2. Tellurany 281
Skupina I. 281
Palladium 281
Rhodium 282
Osmium 283
Ruthenium 283
Určování vzácnějších kovů ve směsi 284
Určování skupiny kovů platinových 284
Dělení vzácnějších elementů skupiny druhé: platina, zlato, molybden, selen a tellur 288

Strana

Stanovení kovů vzácných zemin, beryllia, uranu, thoria, zirkonu, titanu, tantalu a niobu 289
Určování vanadia, wolframu a molybdénu 292
Stanovení thallia 294
Stanovení india 294

C. Rozbor spektrálný.

Základ spektrálného rozboru 295
Spektrálné přístroje 300
Pomůcky k spektrálnému rozboru 306
Pravidla a postup při spektrálném rozboru 307

Spektra alkalií a alkalických zemin.

Alkalie 311
Sodík 311
Draslík 311
Lithium 312
Césium 312
Rubidium 312
Rozpoznání alkalií ve směsi 312
Alkalické zeminy 313
Vápník 313
Stroncium 314
Baryum 315
Hořčík 315
Alkalie a alkalické zeminy ve směsi 315